

CASTELL DE QUERMANÇÓ

El somni de Dalí

El paisatge de l'Empordà va estar sempre present en la vida i l'obra de Salvador Dalí. El castell de Quermançó, a més, formava part dels seus somnis.

DALÍ DEIA QUE CADA PERFIL del paisatge de l'Empordà podria haver estat dibuixat per Leonardo da Vinci, i que la bellesa de la comarca radicava en la seva pròpia estructura i no en la vegetació, més aviat escassa.

El conjunt del castell de Quermançó, amb la immensa roca que el fonamenta, explica i resumeix aquesta concepció del paisatge de Dalí. No ens ha d'estranyar, doncs, que, fins i tot somiés a adquirir el castell per a la seva dona, Gala, i que pensés instal·lar-hi un gran orgue accionat pel vent del nord, la tramuntana, una altra de les seves obsessions.

Damunt la roca

Aquest enclavament tan singular ja va estar poblat en temps dels ibers

i romans i apareix documentat per primer cop l'any 1078 en un testament de Pons I d'Empúries, que el va deixar en herència, juntament amb altres fortificacions, als seus fills Hug i Berenguer. El mot *quer* —d'origen preromà—, que significa 'roca', i el mot

SORTIM COM S'HI ARRIBA

Si veniu del sud, aneu-hi per l'autopista A-7, utilitzant la sortida Figueres Sud per enllaçar amb la N-260 direcció Llançà. Per accedir-hi des del nord utilitzeu la sortida Figueres Nord de l'autopista A-7 i enllaceu seguidament amb la N-260 direcció Llançà. Si escolliu la N-II, continueu per la N-260 a l'alçada de Figueres i aneu en direcció Llançà fins que arribeu a Vilajuïga.

Alt Empordà

Vers el cap de Creus

llatí *mansione* van donar origen al *quermançó* que ha arribat fins als nostres dies: estem, doncs, en el 'casal de la roca'.

Per molt que us hi esforceu, no podreu pujar al castell per la part de ponent ni de migdia. La protecció d'aquesta espectacular cinglera de 30 metres, tallada verticalment, no ho permet. Hi haureu d'accedir pels altres vessants, defensats antigament per dues torres albarranes que veureu deslligades del conjunt, enca-

ra que només en aparença, ja que estaven connectades amb el castell per passadissos subterranis.

Aquest sistema de defensa li permetia resistir l'envestida de l'enemic encara que fos molt superior en nombre al de la guarnició del castell. Així doncs, la visita us ajudarà a conèixer, entre d'altres, una de les estructures típiques de defensa dels castells catalans medievals.

El comtat d'Empúries

El castell va ser una possessió dels comtes d'Empú-

ries. Des d'aquesta penya, alguns personatges il·lustres, com Dalmau Berenguer de Quermançó, vescomte de Peralada i senyor de Rocabertí i Quermançó, van arribar a dominar l'Empordà.

Durant la croada contra Catalunya de l'any 1285, els croats francesos de Felip III l'Ardit van conquerir el castell. Els seus defensors estaven a favor del rei Pere II, comte de Barcelona i rei d'Aragó i València. Al final de la guerra civil catalana, l'any 1472, el van ocupar les forces lleials a Joan II. En aquells temps, el castell pertanyia a la Corona reial i depenia del duc de Cardona i comte d'Empúries.

Fins al segle XIX, poca cosa més en sabem, ja que durant molts anys el castell va quedar abandonat i en

SORTIM RESTAURANT I ALLOTJAMENT

Restaurant El Cau

S'hi fa cuina mediterrània i casolana. La seva especialitat són els arrossos, però també fan cargols, calçots... Més carn que peix. Val uns 22 €.

*Ctra. de Roses, 1
Vilajuïga
Tel. 972 530 186*

Hostal Xavi

En aquest establiment s'hi fan especialitats de carn i peix, i es pot menjar de menú. Entre setmana val 7,90 € i els caps de setmana, 15 (café i beguda a part).

*Ctra. de Roses, 16
Vilajuïga
Tel. 972 552 007*

ruïnes. No va ser fins a la Guerra de la Independència, el 1808, que no el van restaurar i fortificar. Ho van fer les tropes napoleòniques, que el van utilitzar com a magatzem d'armes i polvorí. Abans de retirar-se el van fer volar: en veureu encara avui les pedres escampades pels vessants.

Llegendes i somnis

La silueta espectacular del castell en ruïnes, retallada a l'horitzó, i la intensitat dels fets històrics que va viure, l'han relacionat amb un extens i misteriós llegendari popular. Voltant per la zona podreu escoltar

llegendes protagonitzades per la comtessa de Molins, de qui es diu que només li agradava el moll de l'os i que això la va arruïnar; quan ja havia caigut en la misèria, va tastar el pa amb nous i va exclamar: “Si hagués sabut que el pa amb nous era tant bo, ara encara seria mestressa del castell de Quermançó”.

També hi ha altres llegendes que imputen a aquesta dama la voladura del castell, mitjançant la pólvora que devia haver quedat dels francesos. Ella, diuen, va quedar sepultada en l'explosió juntament amb una colla de bandolers. Lligat amb aquesta història, s'expliquen els fets del mític gegant de Ventalló, que va anar a buscar-ne les despulles per enterrar-les a Sant Pere Pescador, on ella havia nascut. D'altres llegendes parlen de tresors, monedes de plata, una

cabra d'or i una argolla de ferro que obria un passadís ple de riqueses...

Avui uns entusiastes del patrimoni, els actuals propietaris, intenten reconstruir els fets posant en ordre pedres, història i llegendes. Fins i tot volen portar a terme la tramuntanada pòstuma de Dalí, un somni del tot surrealista: la construcció de l'orgue de la tramuntana, que transformaria el característic vent de l'Empordà en diverses melodies que arribarien fins a Cadaqués, el lloc que tenia el cor robat al gran artista. ■

Per saber-ne més

Castell de Quermançó: Tel. 619 263 025

www.cdq.es

sortim DE
CONCURS

TORRES ALBARRANES

Hem parlat de les dues torres albarranes. Quines característiques tenien aquest tipus de torres i per a què servien? Envieu les respostes a castells@castells.catalunya.com, indicant el vostre nom. Els encertants rebreu un **2x1** per a la visita guiada a un castell de la ruta *Castells de Lleida: un viatge al passat* (Montsonís, Montclar, Pallargues, Florejacs, Vicfred, Mur i Arbecà). **Solució del concurs anterior:** el castlà era el feudatari del senyor d'un castell i s'encarregava de guardar-lo, administrar-lo i defensar-lo en temps de guerra.